

Yrkeshögskolan

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2008/09:68 Yrkeshögskolan jämte fyra motioner som väckts med anledning av propositionen. Därtill behandlas ett tiotal motioner från allmänna motionstiden 2008.

Eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar sammanförs under ett gemensamt regelverk benämnt yrkeshögskolan. I propositionen föreslås en lag om yrkeshögskolan. Lagen syftar till att säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar inom yrkeshögskolan som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd för utbildningarna fördelas effektivt och att utbildningarna håller hög kvalitet. Lagen syftar även till att inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke.

En särskild myndighet, Myndigheten för yrkeshögskolan, föreslås inrättas med uppgift att administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan m.m. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning bör avvecklas.

I propositionen föreslås även en ändring i skollagen (1985:1100) som innebär att bestämmelserna om påbyggnadsutbildning tas bort.

Lagen om yrkeshögskolan föreslås träda i kraft den 15 april 2009 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2009. Genom lagen upphävs lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning. Den upphävda lagen ska dock fortfarande gälla under en övergångsperiod för utbildning för vilken det före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning. Lagen om ändring i skollagen föreslås träda i kraft den 1 september 2009.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker samtliga motioner.

I betänkandet finns reservationer från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
Lag om yrkeshögskolan	7
Yrkesutbildningarnas inriktning m.m.	15
Pilotutbildningen	16
Lag om ändring i skollagen (1985:1100)	17
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	18
Reservationer	21
1. Lag om yrkeshögskolan, punkt 1 (s)	21
2. Lag om yrkeshögskolan, punkt 1 (v)	22
3. Lag om yrkeshögskolan, punkt 1 (mp)	23
4. Yrkesutbildningarnas inriktning m.m., punkt 2 (s)	24
5. Yrkesutbildningarnas inriktning m.m., punkt 2 (mp)	24
6. Pilotutbildningen, punkt 3 (s)	25
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	26
Propositionen	26
Följdmotionerna	26
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	27
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	29
1. Förslag till lag om yrkeshögskolan	29
2. Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lag om yrkeshögskolan

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om yrkeshögskolan. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:68 punkt 1 och avslår motionerna 2008/09:Ub13 yrkandena 1 i denna del och 2, 2008/09:Ub14 yrkandena 1 och 2 samt 2008/09:Ub15 yrkandena 2–5.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

2. Yrkesutbildningarnas inriktning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Kr362 yrkande 12, 2008/09:Ub15 yrkande 1, 2008/09:Ub201, 2008/09:Ub205, 2008/09:Ub241, 2008/09:Ub293, 2008/09:Ub358, 2008/09:Ub368, 2008/09:Ub393, 2008/09:Ub417, 2008/09:Ub536 yrkande 1 och 2008/09:N435 yrkande 14.

Reservation 4 (s)

Reservation 5 (mp)

3. Pilotutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Ub12 och 2008/09:Ub13 yrkande 1 i denna del.

Reservation 6 (s)

4. Lag om ändring i skollagen (1985:1100)

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100). Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:68 punkt 2.

Stockholm den 12 februari 2009

På utbildningsutskottets vägnar

Sofia Larsen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Larsen (c), Marie Granlund (s), Margareta Pålsson (m), Mats Gerdau (m), Betty Malmberg (m), Agneta Lundberg (s), Christer Nylander (fp), Louise Malmström (s), Lars Hjalmered (m), Peter Hultqvist (s), Gunilla Tjernberg (kd), Thomas Strand (s), Mats Pertoft (mp), Göran Thingwall (m), Roland Bäckman (s), Per Lodenius (c) och Amineh Kakabaveh (v).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2008/09:68 Yrkes-
högskolan jämte fyra motioner som väckts med anledning av propositionen. Därtill behandlas ett tiotal motioner om yrkeshögskolan från allmänna
motionstiden 2008.

I propositionen föreslår regeringen en lag om yrkeshögskolan. Regeringen föreslår även en ändring i skollagen (1985:1100) som innebär att bestämmelserna om påbyggnadsutbildning tas bort. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2 och redovisning av motionerna i bilaga 1.

Bakgrund

Regeringen gav i augusti 2006 Valideringsdelegationen i uppdrag att lämna en slutrapport om sitt arbete senast den 15 januari 2008 (U2006/5870/SV). Valideringsdelegationen överlämnade i januari 2008 rapporten *Valideringsdelegationens slutrapport – Mot en nationell struktur*. Rapporten har remissbehandlats och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2008/205/SV).

Regeringen bemyndigade den 29 mars 2007 ansvarigt statsråd att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en analys av och lämna förslag till hur eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan ska sammanföras under ett gemensamt ramverk benämnt yrkeshögskolan (dir. 2007:50). Utredningen antog namnet Yrkeshögskoleutredningen. Den 30 augusti 2007 gav regeringen utredningen i uppdrag att utöver det som omfattas av de ursprungliga direktiven föreslå hur verksamheten vid Myn-
digheten för kvalificerad yrkesutbildning ska förhålla sig till det nya ramverket (dir. 2007:121).

Yrkeshögskoleutredningen överlämnade i mars 2008 betänkandet Yrkes-
högskolan. *För yrkeskunnande i förändring* (SOU 2008:29). Betänkandet har remissbehandlats och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2008/2400/SV).

Regeringen har bedömt att lagförslagen i propositionen endast i ett avse-
ende innehåller en sådan reglering som faller inom Lagrådets gransknings-
område (9 och 11 §§ förslaget till lag om yrkeshögskolan). Denna del har dock bedömts vara av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Yttrande av Lagrådet har därför inte inhämtats.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar sammanförs under ett gemensamt regelverk benämnt yrkeshögskolan. I propositionen föreslås en lag om yrkeshögskolan. Lagen syftar till att säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar inom yrkeshögskolan som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd för utbildningarna fördelas effektivt och att utbildningarna håller hög kvalitet. Lagen syftar även till att inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke.

En särskild myndighet, Myndigheten för yrkeshögskolan, bör inrättas med uppgift att administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan m.m. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning bör avvecklas.

Den särskilda myndigheten beslutar, efter ansökan, om en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan och hur många årsplatser utbildningen i så fall ska omfatta. Utbildning inom yrkeshögskolan får anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnaren får anordna utbildningen i samverkan med andra.

En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan ska efter ansökan kunna få statsbidrag eller särskilda medel för utbildningen. Utbildning för vilken utbildningsanordnaren får statsbidrag eller särskilda medel ska i princip vara avgiftsfri för de studerande. Den särskilda myndigheten får besluta att utbildningsanordnaren får ta ut studerandeavgifter för annan utbildning inom yrkeshögskolan. Avgifterna ska vara skäliga med hänsyn till de kostnader som anordnaren har, förutsatt att kostnaderna i sig kan anses rimliga för verksamheten. En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan ska efter anmälan få bedriva sådan utbildning även som uppdragsutbildning.

En utbildning inom yrkeshögskolan ska vara öppen för alla som uppfyller behörighetsvillkoren för utbildningen och studiestöd bör kunna lämnas till studerande i utbildningen. Om inte alla behöriga sökande till en utbildning kan tas emot till utbildningen, ska ett urval göras bland de sökande. Utbildningsanordnaren ska få utfärda utbildningsbevis och examensbevis.

Yrkeshögskoleutbildningens omfattning bör anges enligt ett poängsystem där 100 poäng motsvarar heltidsstudier under 20 veckor. Utbildningen bör få avslutas med en yrkeshögskoleexamen om den omfattar minst 200 poäng. Utbildning som omfattar minst 400 poäng och ett självständigt arbete samt som till minst en fjärdedel består av lärande i arbete bör få avslutas med en kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Ett ytterligare krav för en kvalificerad yrkeshögskoleexamen bör vara att det finns en ledningsgrupp med en särskild sammansättning för utbildningen.

Den nya myndigheten för yrkeshögskolan bör ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas.

I propositionen föreslås även en ändring i skollagen (1985:1100) som innebär att bestämmelserna om påbyggnadsutbildning tas bort.

Ikraftträdande m.m.

Lagen om yrkeshögskolan föreslås träda i kraft den 15 april 2009 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2009. Genom lagen upphävs lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande under en övergångsperiod för utbildning för vilken det före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning.

Lagen om ändring i skollagen föreslås träda i kraft den 1 september 2009.

Regeringens avsikt är att yrkeshögskolan och en ny myndighet för yrkeshögskolan ska inrättas den 1 juli 2009.

Utskottets överväganden

Lag om yrkeshögskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om lag om yrkeshögskola som bl.a. innebär följande. Eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar sammanförs under ett gemensamt regelverk benämnt yrkeshögskolan. Verksamheten regleras i en lag om yrkeshögskolan. Lagen syftar till att säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar inom yrkeshögskolan som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd för utbildningarna fördelas effektivt och att utbildningarna håller hög kvalitet. Lagen syftar även till att inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande, eller till en ny nivå inom deras yrke.

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om fler platser i yrkeshögskolan och om validering.

Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Gällande ordning m.m.

De eftergymnasiala yrkesutbildningarna utanför högskolan styrs i dag av flera olika regelverk, i huvudsak lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning, skollagen (1985:1100) och förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning, förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning, förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar samt förordningen (2008:48) om statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken.

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning är i dag enligt förordningen (2001:723) med instruktion för Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning förvaltningsmyndighet för kvalificerad yrkesutbildning. Statens skolverk är enligt förordningen (2008:612) med instruktion för Statens skolverk förvaltningsmyndighet för det offentliga skolväsendet. I det offentliga skolväsendet ingår kommunal vuxenutbildning inklusive påbyggnadsutbildning. Kompletterande utbildningar och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken liksom de eftergymnasiala yrkesutbildningarna inom folkbildningen ligger utanför det offentliga skolväsendet.

Folkbildningsrådet har enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen ett visst ansvar för de eftergymnasiala yrkesutbildningarna inom folkbildningen.

Propositionen

Ett gemensamt regelverk

Eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar bör sammanföras under ett gemensamt regelverk benämnt yrkeshögskolan. Verksamheten ska regleras i en lag om yrkeshögskolan. Regelverket bör bl.a. syfta till att förtydliga gränsdragningen mellan olika utbildningsformer. Benämningen yrkeshögskolan skapar enligt regeringens mening en plattform för de eftergymnasiala yrkesutbildningarna som ger de olika utbildningar som ska administreras i regelverket en egen och unik ställning. Utgångspunkten är att renodla regelverket för de eftergymnasiala yrkesutbildningarna, skapa tydlighet och transparens för studerande och intressenter samt effektivisera den nationella prioriteringen och det statliga stödet.

Definitioner

I lagen om yrkeshögskolan avses med

- studerande: den som är antagen till och bedriver studier vid en utbildning som ingår i yrkeshögskolan,
- uppdragsutbildning: utbildningsverksamhet som anordnas mot ersättning från uppdragsgivare som inte är en fysisk person och där uppdragsgivaren utser den som ska få delta i utbildningen,
- yrkeshögskolan: samtliga utbildningar som ingår i yrkeshögskolan och som inte är utbildningar enligt högskolelagen eller kan leda fram till en examen enligt lagen om tillstånd att utfärda vissa examina,
- årsplats: en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor.

Utbildningsanordnare m.m.

En myndighet beslutar, efter ansökan, om en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som prövar denna fråga.

Utbildning inom yrkeshögskolan får anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnaren får anordna utbildningen i samverkan med andra. Inom yrkeshögskolan ska det finnas utrymme för utbildningar med olika karaktär, tradition och huvudmannaskap.

Bidrag och avgifter i yrkeshögskolan

En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan kan efter ansökan få statsbidrag eller särskilda medel för utbildningen. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som fördelar bidrag och medel.

Utbildning för vilken utbildningsanordnaren får statsbidrag eller särskilda medel ska vara avgiftsfri för de studerande. Enstaka inslag som de studerande får betala ett obetydligt belopp för får dock förekomma. Utbild-

ningsanordnaren får vad gäller sådan utbildning bestämma att böcker och andra lärmaterial, som varje studerande har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av de studerande själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar utbildningsanordnarens anskaffningskostnader. Lärmaterial som används i utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för de studerande.

En myndighet får besluta att utbildningsanordnaren får ta ut studerandeavgifter för annan utbildning inom yrkeshögskolan. Avgifterna ska vara skäliga med hänsyn till de kostnader som anordnaren har, förutsatt att kostnaderna i sig kan anses rimliga för verksamheten. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som prövar denna fråga.

Avgränsningen mot gymnasial yrkesutbildning

En utbildning inom yrkeshögskolan ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Avgränsningen mot högskolan

Utbildningen inom yrkeshögskolan ska ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås.

Värdegrund

Verksamheten inom yrkeshögskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom yrkeshögskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde samt respekt för de mänskliga rättigheterna och vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom yrkeshögskolan främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Kvalitetskriterier och kvalitetssäkring

Utgångspunkten för kvalitetssäkringen och styrningen av utbildningarna inom yrkeshögskolan bör vara kvalitetskriterier och indikatorer som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. En myndighet med ansvar för yrkeshögskolan bör få i uppdrag att följa upp och säkerställa ett kvalitetssäkringssystem.

Kompetens hos undervisande personal

De personer som anlitas av utbildningsanordnaren för undervisning eller handledning ska genom utbildning eller erfarenhet ha kompetens för den utbildning som de ska bedriva. Utbildningsanordnaren ska se till att kompetensutveckling anordnas för de personer som anlitas för undervisning eller handledning.

Uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan

En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan får efter anmälan bedriva sådan utbildning även som uppdragsutbildning. Regeringen meddelar föreskrifter om till vilken myndighet anmälan ska göras.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en sådan utbildningsanordnare.

Examen och poängsystem i yrkeshögskolan

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka examina som får avläggas inom yrkeshögskolan.

Utbildningsanordnaren får utfärda utbildningsbevis och examensbevis. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om utbildningsbevis och examensbevis.

Utbildningens omfattning bör anges enligt ett poängsystem där 100 poäng motsvarar heltidsstudier under 20 veckor.

Utbildningen bör få avslutas med en yrkeshögskoleexamen om den omfattar minst 200 poäng. Utbildning som omfattar minst 400 poäng och ett självständigt arbete samt som till minst en fjärdedel består av lärande i arbete bör få avslutas med en kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Det bör vidare finnas en ledningsgrupp med en särskild sammansättning för utbildningen.

Tillträde till utbildning

En utbildning inom yrkeshögskolan ska vara öppen för alla som uppfyller behörighetsvillkoren för utbildningen.

Om inte alla behöriga sökande till en utbildning inom yrkeshögskolan kan tas emot till utbildningen, ska ett urval göras bland de sökande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökan och antagning till utbildningarna inom yrkeshögskolan och ytterligare föreskrifter om urval.

Inflytande för de studerande

De studerande i en utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen. Utbildningsanordnaren ska verka för att de studerande tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

Avskiljande m.m.

En studerande får under vissa förutsättningar tills vidare avskiljas från en utbildning inom yrkeshögskolan som anordnas av staten, en kommun eller ett landsting. Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om avskiljande.

Högskolans avskiljandenämnd ska pröva frågor om avskiljande. Överklagandenämnden för högskolan ska svara för prövning av överklagande av vissa beslut inom yrkeshögskolan.

Studiestöd

Studiestöd bör kunna lämnas till studerande i utbildningar inom yrkeshögskolan.

Validering

En ny myndighet bör ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas.

En ny myndighet

En särskild förvaltningsmyndighet för yrkeshögskolan bör inrättas. Den nya myndigheten bör administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och vissa andra eftergymnasiala utbildningar. Det innebär att myndigheten bör överta vissa uppgifter från Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, som bör avvecklas, och från Skolverket. Den nya myndigheten bör besluta om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och om statligt stöd för sådana utbildningar. Myndigheten bör ansvara för dokumentation av studerande och deras studieresultat samt för uppföljning av utbildningarna och utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete. Myndigheten bör vidare säkerställa utvärdering av utbildningarna och kvalitetsarbetet. Andra uppgifter bör vara att säkerställa att verksamheten vid myndigheten bedrivs med hög kvalitet, främja utvecklingen av utbildningar inom yrkeshögskolan och utbildningarnas kvalitet, informera om yrkeshögskolan, svara för ekonomisk uppföljning m.m. Myndigheten bör även ha tillsynsansvar.

Motionerna

Socialdemokraterna anför i motion Ub13 yrkande 1 i denna del att de är positiva till en yrkeshögskola och till ett samlat regelverk. Socialdemokraterna vill dock se en fortsatt utveckling av yrkeshögskolan såväl kvalitativt som kvantitativt.

Socialdemokraterna anser i yrkande 2 att övergångar mellan olika utbildningsformer ger fler människor möjlighet till utbildning, vilket gagnar Sveriges utveckling. Därför är broar, med trafik i bägge riktningarna, mellan yrkeshögskolan och högskolan mycket viktiga. Det är centralt att exempelvis poängsystemen i yrkeshögskola och högskola är likvärdiga och jämförbara. Socialdemokraterna menar vidare, att möjligheten för folkhögskolekurser att omfattas av yrkeshögskolan bör prövas.

Vidare vill Socialdemokraterna lyfta fram frågeställningen om behörighet. De ställer sig kritiska till att kanske inte alla gymnasieprogram kommer att ge samma allmänna behörighet att studera vidare. Om dessa skiljer sig åt kommer, enligt Socialdemokraterna, en tudelning att ske av den efter-

gymnasiala utbildningen i Sverige. Socialdemokraterna vill se en växelverkan mellan olika utbildningsformer på eftergymnasial nivå. Vidare efterfrågas en tydligare genomlysning av konsekvenserna av att ha, respektive inte ha, två examina inom yrkeshögskolan. De menar att två examina kommer att skapa mer oreda än tydlighet för såväl studerande som arbetsmarknaden.

Socialdemokraterna anser också att regeringen måste ta ett samlat grepp när det gäller validering så att olika delar av utbildningssystem och arbetsmarknaden enkelt, tydligt, kvalitets- och rättssäkert kan samverka.

I övrigt anser Socialdemokraterna att regeringens satsningar inte är tillräckliga. Socialdemokraterna vill ha betydligt fler platser inom yrkeshögskolan.

Vänsterpartiet anför i motion Ub14 att Vänsterpartiet är positivt till en yrkeshögskola och till ett samlat regelverk. I Vänsterpartiets utbildningspolitik är kvalificerad yrkesutbildning och högskoleutbildning två mycket viktiga delar som kompletterar varandra. De vill se en fortsatt utveckling av yrkeshögskolan såväl kvalitativt som kvantitativt. Vänsterpartiet för ett liknande resonemang som Socialdemokraterna och anser i yrkande 2 att övergångar mellan olika utbildningsformer ger fler människor möjlighet till utbildning, vilket gagnar Sveriges utveckling. Därför är broar, med trafik i bägge riktningarna, mellan yrkeshögskolan och högskolan mycket viktiga. Det är därför viktigt att exempelvis möjliggöra övergångar mellan yrkeshögskola och högskola.

Vidare ser Vänsterpartiet risker med regeringens resonemang om hur gymnasieskolan bör förändras och vill lyfta fram frågeställningen om behörighet. De ställer sig kritiska till att inte alla gymnasieprogram kommer att ge samma allmänna behörighet att studera vidare. Om dessa skiljer sig åt kommer, enligt Vänsterpartiet, en tudelning att ske av den eftergymnasiala utbildningen i Sverige. Vänsterpartiet vill se en växelverkan mellan olika utbildningsformer på eftergymnasial nivå. Vidare efterfrågas i yrkande 1 en tydligare genomlysning av konsekvenserna av att ha respektive inte ha, två examina inom yrkeshögskolan. Vänsterpartiet menar att två examina kommer att skapa mer oreda än tydlighet för såväl studerande som arbetsmarknaden.

Vänsterpartiet anser också att regeringen måste ta ett samlat grepp när det gäller validering så att olika delar av utbildningssystem och arbetsmarknaden enkelt, tydligt, kvalitets- och rättssäkert kan samverka.

I övrigt anser Vänsterpartiet att regeringens satsningar inte är tillräckliga. Vänsterpartiet vill ha betydligt fler platser inom yrkeshögskolan.

Miljöpartiet anför i motion Ub15 att eftergymnasiala yrkesutbildningar är viktiga och bör få en mer framträdande ställning. Miljöpartiet är positivt till att det sker inom ramen för en yrkeshögskola.

Miljöpartiet anser i yrkande 3 att det är viktigt att utbildningarna inom yrkeshögskolan får behålla sin särskilda prägel. Yrkeshögskolan ska inte utvecklas till att bli mer lik högskolan.

Miljöpartiet anser i yrkande 4 att regeringen omgående bör återkomma till riksdagen med förslag till struktur för validering.

För Miljöpartiet är det en viktig princip att all offentligfinansierad utbildning i Sverige är avgiftsfri. Miljöpartiet vill i yrkande 5 särskilt understryka vikten av att detta även ska gälla inom yrkeshögskolan.

I övrigt anser Miljöpartiet att regeringens satsningar på yrkeshögskolan är otillräckliga. Miljöpartiet vill ha betydligt fler platser inom yrkeshögskolan, enligt yrkande 2.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om yrkeshögskolan och därmed bifaller regeringens förslag samt avslår motionsyrkandena från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Det har länge funnits en stor efterfrågan på kvalificerad yrkeskompetens i Sverige. Denna efterfrågan finns inom många sektorer och den har ökat under de senaste åren. För att effektivt kunna möta och matcha arbetsmarknadens behov, och därmed få ekonomisk tillväxt, behövs enligt utskottet en utbildningsform på eftergymnasial nivå som har sin grund i arbetslivet och som ger hög och kvalitativ yrkesrelevans. Också för den enskilde ökar möjligheterna att få arbete och förbättrade levnadsvillkor genom sådana utbildningar.

Som anges i propositionen, har det vuxit fram ett antal olika eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan, såsom kvalificerade yrkesutbildningar och påbyggnadsutbildningar. Dessa anordnas av en rad olika huvudmän, såväl offentliga som privata. Antalet utbildningsanordnare är mycket stort. De olika utbildningsformerna styrs av flera olika regelverk. Det är utskottets uppfattning att det behövs ett samlat grepp om den eftergymnasiala yrkesutbildningen. I likhet med regeringen anser utskottet att det behövs en ny organisation som kan hantera denna grupp utbildningar mer effektivt än vad som hittills har varit fallet. Ett gemensamt regelverk i form av en lag om yrkeshögskolan har, enligt utskottets mening, flera fördelar. Det ger goda förutsättningar att skapa ett överskådligt, transparent och enhetligt system, både för de studerande och för anordnarna. Det är enligt utskottet viktigt med tydlig information och mer likvärdiga ekonomiska villkor för anordnare och studerande. Ett gemensamt regelverk bidrar också till att säkerställa utbildningarnas kvalitet och yrkesrelevans samt till en mer effektiv resursanvändning med utgångspunkt i arbetslivets behov. Statens uppföljning och nationell utveckling samt prioritering och styrning torde också underlättas genom regelverket.

Utskotten anser att avgränsningen gentemot högskolan ska vara tydlig, vilket också ligger i regeringens förslag. Att en yrkeshögskoleutbildning inte får vara en högskoleutbildning tydliggörs i lagen genom att begreppet yrkeshögskolan definieras som samtliga utbildningar som ingår i yrkeshögskolan och som inte är utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) eller kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. I gränsdragningen mellan högskoleutbildning enligt högskolelagen eller en sådan utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen om tillstånd att utfärda vissa examina och yrkeshögskoleutbildning ligger att högskoleutbildningen i sig ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet samtidigt som den ska vara forskningsanknuten, medan en yrkeshögskoleutbildning bör ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap med förankring i relevanta forskningsresultat. Dessa skillnader mellan utbildningsformerna utesluter inte, enligt utskottet, ”broar” mellan systemen eller att de kunskaper och färdigheter som en studerande förvärvat inom ett system kan bedömas, värderas och – om de är relevanta – tillgodoräknas inom det andra systemet.

Yrkeshögskoleutbildning ska kunna erbjudas av flera olika anordnare, såväl universitet och högskolor, kommuner och landsting som enskilda fysiska eller juridiska personer. En utbildningsanordnare ska få samverka med andra för att anordna en utbildning.

Av regeringens förslag framgår att yrkeshögskolan huvudsakligen bör disponera de resurser som hittills använts för kvalificerade yrkesutbildningar, lärlingsutbildningar för vuxna till vissa hantverksyrken och statligt finansierade påbyggnadsutbildningar. Grundläggande för yrkeshögskolan blir beslutet att bifalla eller avslå en ansökan från en utbildningsanordnare om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan och omfattas av yrkeshögskolans kvalitetssäkringssystem. Detta beslut ska grundas på en prövning av ansökan mot de kvalitativa krav som ska känneteckna en yrkeshögskoleutbildning. Det står alla utbildningsanordnare fritt att ansöka om att omfattas av yrkeshögskolans kvalitetssäkringssystem. Det antal utbildningar som enligt myndighetens beslut ska ingå i yrkeshögskolan utgör yrkeshögskolans dimensionering. Utskottet utgår från att den nya myndigheten för yrkeshögskolan kommer att få i uppdrag att närmare utreda formerna för folkhögskolornas medverkan i yrkeshögskolan.

Vad särskilt gäller frågan om validering, är det den nya myndigheten för yrkeshögskolan som, enligt regeringens förslag, ska ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur. Det ankommer på den särskilda utredare som regeringen avser att ge i uppdrag att förbereda bildandet av den nya myndigheten (dir. 2008:153) att ta närmare ställning till hur uppgiften rörande validering ska hanteras inom myndigheten.

I övrigt anser utskottet att de satsningar som regeringen och riksdagen gör och gjort på yrkeshögskolan, bl.a. i budgeten för 2009 och i flera andra sammanhang, för närvarande är tillräckliga.

Yrkesutbildningarnas inriktning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om småföretagarnas kompetensförsörjning och entreprenörskap.

Jämför reservationerna 4 (s) och 5 (mp).

Motionerna

Socialdemokraterna begär i motion N435 av yrkande 14 ett tillkännagivande om småföretagarnas kompetensförsörjning. Enligt Socialdemokraterna är ett av de främsta hindren för expansion och nyanställningar bristen på kompetens. För att avhjälpa bristen på utbildad arbetskraft vill de därför att företagen får ett ökat inflytande över vilka utbildningar som ska köpas upp. De vill därutöver också satsa mer resurser på bl.a. kommunal vuxenutbildning (komvux).

I motion Ub293 (s) begärs ett tillkännagivande om utbildning av kvalificerad arbetskraft för eldistribution. Det är viktigt att det finns tillräckligt med utbildningsplatser för denna sektor.

I motion Ub358 (s) anförs att regeringen skyndsamt bör bedöma behovet av att fortsätta satsa på och utveckla olika former av kvalificerade yrkesutbildningar för att möta behovet av kvalificerad arbetskraft på arbetsmarknaden.

I motion Ub368 (s) begärs ett tillkännagivande om att de nya yrkeshögskolorna bör erbjudas möjligheter att samverka med forskning inom entreprenörskap och samhällsentreprenörskap. Om de konstnärliga yrkeshögskolorna kan erbjuda studenter praktik och projekt utanför de traditionella rummen för konstproduktion skapas, enligt motionärerna, förutsättningar för en bredare arbetsmarknad för konstnärer.

I motion Ub393 (s) begärs ett tillkännagivande om behovet av en nationell utbildning till undersköterska. Regeringen bör överväga att ge Skolverket i uppdrag att ta fram en kortare eftergymnasial yrkesutbildning till undersköterska.

I motion Ub417 (s) begärs ett tillkännagivande om att se över hur det offentliga utbildningssystemet kan bemöta det kommande rekryteringsbehovet av personal inom transportnäringen.

I Kr362 (s) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om investeringar i den kreativa ekonomin. Motionärerna föreslår att utbildningsplatserna inom dataspelsbranschen blir fler, att yrkesutbildningarna sker i nära samarbete med branschen och att kvaliteten för dataspelsutvecklingen på högskolorna förbättras.

Miljöpartiet anför i motion Ub15 yrkande 1 att det är av stor vikt att utbildningarna inom yrkeshögskolan förbereder studenterna för att starta egna företag. Det är i allra högsta grad relevant för de flesta utbildningar som kommer att anordnas inom yrkeshögskolan. Entreprenörskap bör vara ett självklart perspektiv i yrkeshögskolan.

I motion Ub201 (fp) begärs ett tillkännagivande om att etablera en yrkeshögskola med inriktning på träteknik i Hälsingland.

I motion Ub205 (fp) anför att den nya yrkeshögskola som regeringen avser att inrätta bör få en stark tyngdpunkt i Jönköpings län, gärna med Gnosjöregionen som spjutspets.

Vidare begärs i motion Ub241 (fp) ett tillkännagivande om utbildning och forskning i Norrbotten. Det är, enligt motionärerna, bl.a. viktigt att den nya yrkeshögskolan blir väl utbyggd i Norrbotten.

I motion Ub536 (fp) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att förlägga myndigheten för yrkeshögskolan till Göteborg.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Regeringen har i olika sammanhang, bl.a. i budgetpropositionen för 2009, uttalat vikten av att entreprenörskap genomsyrar hela utbildningsväsendet. Därmed anser vi att Miljöpartiets yrkande om entreprenörskap är tillgodosett.

Som utskottet anfört ovan, ska det inom yrkeshögskolan finnas utrymme för utbildningar med olika karaktär, tradition och huvudmannaskap.

Regeringens avsikt är att den nya myndigheten för yrkeshögskolan ska inrättas den 1 juli 2009. Det ankommer på den nya myndigheten att fatta närmare beslut om yrkeshögskoleutbildningarnas inriktning.

Pilotutbildningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att inte flytta Trafikhögskolan i Ljungbyhed (TFHS) från Lunds universitet till den nya yrkeshögskolan.

Jämför reservation 6 (s).

Propositionen

I propositionen redovisar regeringen sin bedömning att den offentligt finansierade grundläggande pilotutbildningen, utom den militära flygförarutbildningen, bör bedrivas inom yrkeshögskolan. Utbildningen till pilot är en av de mest reglerade yrkesutbildningarna i utbildningssystemet. Utbildningen styrs både till innehåll och till tid av internationella överenskommelser.

Pilotutbildningen måste bl.a. kvalitetssäkras enligt de kriterier som ställts upp i de internationella överenskommelserna. I de tester som föregår antagning till pilotutbildningarna ligger fokus på individens spatiala och perceptuella förmåga, simultankapacitet kopplad till stresstålighet, finmotorik samt personliga egenskaper. Detta sammantaget innebär, enligt regeringen, att utbildningen passar bättre in i yrkeshögskolan än i den akademiska traditionen.

Motionerna

I motion Ub13 yrkande 1 i denna del och motion Ub12 från Socialdemokraterna begärs ett tillkännagivande om att inte flytta Trafikhögskolan i Ljungbyhed (TFHS) från Lunds universitet till den nya yrkeshögskolan. Socialdemokraterna anser bl.a. att underlaget i propositionen för att överföra pilotutbildningen från Lunds universitet till yrkeshögskolan är otillräckligt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Utskottet delar regeringens bedömning att den grundläggande pilotutbildningen bör bedrivas inom yrkeshögskolan. Utskottet vill i likhet med regeringen framhålla vikten av att utbildningarna inom yrkeshögskolan utvecklar samarbete med universitet och högskolor. Den närmare utformningen av olika utbildningar är inte en fråga för statsmakterna.

Utskottet konstaterar att regeringen har för avsikt att ge den nya myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att utreda hur den grundläggande pilotutbildningen och vidareutbildningar inom området ska utvecklas.

Lag om ändring i skollagen (1985:1100)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om att bestämmelserna om påbyggnadsutbildning i skollagen tas bort.

Regeringen bedömer att några påbyggnadsutbildningar i fortsättningen bör kunna bedrivas som gymnasial vuxenutbildning.

De kompletterande utbildningarna bör under en övergångsperiod fortsätta att bedrivas enligt nu gällande bestämmelser. Den särskilda myndigheten för yrkeshögskolan bör administrera de kompletterande utbildningarna.

Propositionen

Påbyggnadsutbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux) bör generellt ha goda möjligheter att motsvara yrkeshögskolans kvalitetskrav, och de bör kunna passa väl in i systemet för den föreslagna yrkeshögskolan. Bestämmelserna om påbyggnadsutbildning i skollagen (1985:1100) bör därför tas bort. Kvalitetskriterier och indikatorer bör kunna anpassas för dessa utbildningar så att utbildningarna inte förlorar sin karaktär.

Ett mindre antal påbyggnadsutbildningar som inte är av eftergymnasial karaktär och därmed inte kommer att kunna anpassas så att de uppfyller kraven för att ingå i yrkeshögskolan bör kunna anordnas som gymnasiala vuxenutbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux).

Vissa eftergymnasiala kompletterande utbildningar, främst inom konst- och kulturområdet, har andra syften och förutsättningar än de som utmärker yrkeshögskolan. Utbildningarna är mer konstnärliga eller kulturorienterade än yrkesinriktade. Dessa utbildningar bör normalt ha bättre förutsättningar att fortsätta och utvecklas utanför yrkeshögskolan. Mot den bakgrunden bör utbildningarna enligt regeringens bedömning kunna utvecklas inom ett särskilt regelverk. Utbildningarna bör enligt regeringen under en övergångsperiod fortsätta att bedrivas enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Regeringen avser att ge den myndighet som ska ansvara för yrkeshögskolan i uppdrag att redovisa ett mer utvecklat indelningsförslag som underlag för ett slutligt ställningstagande vad gäller de aktuella utbildningarna. Förslaget bör utarbetas i dialog med utbildningsanordnarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändring i skollagen.

Utskottet delar regeringens uppfattning om att flertalet påbyggnadsutbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux) väl bör kunna passa in i systemet för den föreslagna yrkeshögskolan.

Som anges ovan kommer den nya myndigheten för yrkeshögskolan att ges i uppdrag att redovisa ett indelningsförslag som underlag för ett slutligt ställningstagande vad gäller de aktuella utbildningarna.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag i fråga om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

Propositionen

Lagen om yrkeshögskolan och lagen om kvalificerad yrkesutbildning

Regeringens avsikt är att yrkeshögskolan ska inrättas den 1 juli 2009. Den nya lagen om yrkeshögskolan bör emellertid träda i kraft redan den 15 april 2009 för att den särskilda utredare som ska förbereda bildandet av den nya Myndigheten för yrkeshögskolan med stöd av lagen ska kunna fatta beslut om statligt stöd för utbildningar som ska påbörjas under 2009. Utbildningarna får dock påbörjas först efter den 1 juli 2009, och den nya lagen ska endast tillämpas på sådana utbildningar. Samtidigt som den nya lagen träder i kraft ska lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning upphävas.

De utbildningar som påbörjats enligt reglerna för kvalificerad yrkesutbildning måste emellertid kunna avslutas. Lagen om kvalificerad yrkesutbildning kommer därför att fortsätta att gälla för de utbildningar som före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd enligt bestämmelserna i förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning.

Dagens anordnare av kvalificerad yrkesutbildning har planerat för intag till utbildningar för några år framöver. Regeringen anser att det är rimligt att anordnarna under en övergångsperiod får möjlighet att genomföra kvalificerad yrkesutbildning enligt planerade intag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför kunna bevilja en utbildningsanordnare som före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd enligt bestämmelserna i förordningen om kvalificerad yrkesutbildning fortsatt stöd enligt förordningen, dock längst till och med 2013. Den upphävda lagen ska gälla även för sådan utbildning. En sådan anordnare kan också ansöka om att utbildningen ska få ingå i yrkeshögskolan. Den situationen kan således uppstå att en anordnare under en begränsad tid bedriver både kvalificerad yrkesutbildning enligt de äldre bestämmelserna och yrkeshögskoleutbildning enligt de nya bestämmelserna.

Ändringen i skollagen

Den föreslagna ändringen i skollagen (1985:1100) innebär att det inte längre ska finnas påbyggnadsutbildningar inom ramen för kommunal vuxenutbildning. Vissa påbyggnadsutbildningar finansieras emellertid i dag med statsbidrag enligt förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning. Beslut om sådant statsbidrag fattas av Statens skolverk i slutet av december varje år och gäller i ett år. Regeringen anser därför att det är lämpligt att de kommuner som anordnar påbyggnadsutbildningar får möjlighet att ta in elever till utbildningar som påbörjas efter sommaren 2009. Av den anledningen ska ändringen i skollagen träda i kraft den 1 september 2009. En påbyggnadsutbildning som påbörjats före detta datum ska fortsättningsvis anordnas till dess att eleven har avslutat den. Äldre bestämmelser ska tillämpas på sådan utbildning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att de redovisade ikraftträdande- och övergångsbestämmelser är väl avvägda och tillstyrker dessa.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Lag om yrkeshögskolan, punkt 1 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:68 punkt 1 och motion 2008/09:Ub13 yrkandena 1 i denna del och 2 samt avslår motionerna 2008/09:Ub14 yrkandena 1 och 2 samt 2008/09:Ub15 yrkandena 2–5.

Ställningstagande

Socialdemokraterna är positiva till en yrkeshögskola och till ett samlat regelverk. Det var vi som i regeringsställning initierade en utredning på området. Vi beklagar att införandet av yrkeshögskolan har dröjt.

I socialdemokratisk utbildningspolitik är kvalificerad yrkesutbildning och högskoleutbildning två mycket viktiga delar som kompletterar varandra. Vi vill se en fortsatt utveckling av yrkeshögskolan såväl kvalitativt som kvantitativt. Yrkeshögskolan ska fungera som ett paraply för utbildningar. Regeringens förslag till yrkeshögskola riskerar emellertid att bli ett luftslott. De resurser som regeringen avsatt är otillräckliga för att möta människors behov och arbetsmarknadens efterfrågan, inte minst när vi nu går in i en djup lågkonjunktur.

Vi anser att övergången mellan olika utbildningsformer ger fler människor möjlighet till utbildning, vilket gagnar Sveriges utveckling. Därför är broar, med trafik i bägge riktningarna, mellan yrkeshögskolan och högskolan mycket viktiga. Det är centralt att exempelvis poängsystemen i yrkeshögskola och högskola är likvärdiga och jämförbara. Så ser inte regeringens förslag ut.

I den tidigare utredningen om yrkeshögskolan (SOU 2008:29) fanns förslag att också eftergymnasiala yrkesutbildningar inom folkhögskolan skulle kunna erbjudas kvalitetssäkring inom ramverket yrkeshögskolan. I propositionen saknas detta. Vi socialdemokrater menar att möjligheten för folkhögskolekurser att omfattas av yrkeshögskolan är en bra idé som bör prövas.

Socialdemokraterna vill se en växelverkan mellan olika utbildningsformer på eftergymnasial nivå. Vidare efterlyser vi en tydligare genomlysning av konsekvenserna av att ha, respektive inte ha, två examina inom yrkeshögskolan. Vi menar att två examina kommer att skapa mer oreda än tydlighet för såväl studerande som arbetsmarknaden.

Vidare anser vi att regeringen måste ta ett samlat grepp när det gäller validering så att olika delar av utbildningssystem och arbetsmarknaden enkelt, tydligt, kvalitets- och rättssäkert kan samverka.

Avslutningsvis är vår uppfattning att regeringens satsningar är otillräckliga. Socialdemokraterna vill ha betydligt fler platser inom yrkeshögskolan.

2. Lag om yrkeshögskolan, punkt 1 (v)

av Amineh Kakabaveh (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:68 punkt 1 och motion 2008/09:Ub14 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2008/09:Ub13 yrkandena 1 i denna del och 2 samt 2008/09:Ub15 yrkandena 2–5.

Ställningstagande

Vänsterpartiet är positivt till en yrkeshögskola och till ett samlat regelverk. I Vänsterpartiets utbildningspolitik är kvalificerad yrkesutbildning och högskoleutbildning två mycket viktiga delar som kompletterar varandra. Vänsterpartiet vill se en fortsatt utveckling av yrkeshögskolan såväl kvalitativt som kvantitativt. Vänsterpartiet anser att övergångar mellan olika utbildningsformer ger fler människor möjlighet till utbildning, vilket gagnar Sveriges utveckling. Därför är broar, med trafik i bägge riktningarna, mellan yrkeshögskolan och högskolan mycket viktiga. Det är därför viktigt att exempelvis möjliggöra övergångar mellan yrkeshögskola och högskola. Så ser inte regeringens förslag ut.

Vänsterpartiet vill se en växelverkan mellan olika utbildningsformer på eftergymnasial nivå. Vidare efterlyser Vänsterpartiet en tydligare genomlysning av konsekvenserna av att ha, respektive inte ha, två examina inom yrkeshögskolan. Vänsterpartiet menar att två examina kommer att skapa mer oreda än tydlighet för såväl studerande som arbetsmarknaden.

Vidare anser Vänsterpartiet att regeringen måste ta ett samlat grepp när det gäller validering så att olika delar av utbildningssystem och arbetsmarknaden enkelt, tydligt, kvalitets- och rättssäkert kan samverka.

Avslutningsvis är Vänsterpartiets uppfattning att regeringens satsningar är otillräckliga. Vänsterpartiet vill ha betydligt fler platser inom yrkeshögskolan.

3. Lag om yrkeshögskolan, punkt 1 (mp)

av Mats Pertoft (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:68 punkt 1 och motion 2008/09:Ub15 yrkandena 2–5 och avslår motionerna 2008/09:Ub13 yrkandena 1 i denna del och 2 samt 2008/09:Ub14 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Miljöpartiets uppfattning är att eftergymnasiala yrkesutbildningar är viktiga och bör få en mer framträdande ställning. Miljöpartiet är positivt till att det sker inom ramen för en yrkeshögskola.

Miljöpartiet anser att det är viktigt att utbildningarna inom yrkeshögskolan får behålla sin särskilda prägel. Yrkeshögskolan ska inte utvecklas till att bli mer lik högskolan. Yrkeshögskolan ska inte ge en andra klassens högskoleutbildning; den ska ge en första klassens yrkesutbildning.

Miljöpartiet anser att regeringen omgående bör återkomma till riksdagen med förslag till struktur för validering.

För Miljöpartiet är det en viktig princip att all offentligfinansierad utbildning i Sverige är avgiftsfri. Miljöpartiet vill särskilt understryka vikten av att detta även ska gälla inom yrkeshögskolan. Utbildning ska vara tillgänglig för alla och att studera är en stor ekonomisk investering även om själva utbildningen är avgiftsfri. Utbildningsavgifter är mot bakgrund av de studerandes ekonomiska realiteter helt orealistiska.

Miljöpartiet anser att utbildningsanordnaren ska kunna erbjuda utbildningar som inte är offentligt finansierade och ta ut avgifter för dessa. Detta gäller dock enbart utbildningar som inte får offentligt stöd.

I övrigt anser Miljöpartiet att regeringens satsningar på yrkeshögskolan varit otillräckliga. Miljöpartiet vill ha betydligt fler platser inom yrkeshögskolan.

4. Yrkesutbildningarnas inriktning m.m., punkt 2 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Ub358 och 2008/09:N435 yrkande 14 och avslår motionerna 2008/09:Kr362 yrkande 12, 2008/09:Ub15 yrkande 1, 2008/09:Ub201, 2008/09:Ub205, 2008/09:Ub241, 2008/09:Ub293, 2008/09:Ub368, 2008/09:Ub393, 2008/09:Ub417 och 2008/09:Ub536 yrkande 1.

Ställningstagande

Ett av de främsta hindren för expansion och nyanställningar är bristen på kompetens samtidigt som nuvarande regeringen de senaste åren skurit ner på kommunal vuxenutbildning (komvux) och den kvalificerade yrkesutbildningen. För att avhjälpa bristen på utbildad arbetskraft vill vi socialdemokrater att företagen får ett ökat inflytande över vilka utbildningar som ska köpas upp. Socialdemokraterna anser därför att regeringen skyndsamt bör bedöma behovet av att fortsätta satsa på och utveckla olika former av yrkesutbildningar för att möta behovet av kvalificerad arbetskraft på arbetsmarknaden. Vi vill därutöver också satsa mer resurser på bl.a. komvux.

5. Yrkesutbildningarnas inriktning m.m., punkt 2 (mp)

av Mats Pertoft (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Ub15 yrkande 1 och avslår motionerna 2008/09:Kr362 yrkande 12, 2008/09:Ub201, 2008/09:Ub205, 2008/09:Ub241, 2008/09:Ub293, 2008/09:Ub358, 2008/09:Ub368, 2008/09:Ub393, 2008/09:Ub417, 2008/09:Ub536 yrkande 1 och 2008/09:N435 yrkande 14.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser det vara av stor vikt att utbildningarna inom yrkeshögskolan förbereder studenterna för att starta egna företag. Det är i allra högsta grad relevant för de flesta utbildningar som kommer att anordnas

inom yrkeshögskolan. Detta förbises helt och hållet i regeringens proposition. Entreprenörskap bör, enligt Miljöpartiets mening, vara ett självklart perspektiv i yrkeshögskolan.

6. Pilotutbildningen, punkt 3 (s)

av Marie Granlund (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s), Thomas Strand (s) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Ub12 och 2008/09:Ub13 yrkande 1 i denna del.

Ställningstagande

Socialdemokraterna anser att trafikflyghögskolan i Ljungbyhed (TFHS) bör ligga kvar under Lunds universitet av kvalitets- och säkerhetsskäl. Underlaget i propositionen för att överföra pilotutbildningen från Lunds universitet till yrkeshögskolan är otillräckligt. Fakta och motivering är inte till fyllest. Därmed är det enligt vår mening inte i nuläget möjligt att fatta beslut om att genomföra en flytt av pilotutbildningen från Lunds universitet till yrkeshögskolan. Vi förväntar oss att regeringen tar fram ytterligare underlag i frågan för ett förnyat ställningstagande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:68 Yrkeshögskolan:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om yrkeshögskolan.
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i skollagen (1985:1100).

Följdmotionerna

2008/09:Ub12 av Kerstin Engle m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte flytta Trafikflyghögskolan i Ljungbyhed (TFHS) från Lunds universitet till den nya yrkeshögskolan.

2008/09:Ub13 av Marie Granlund m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om yrkeshögskola.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om broar mellan yrkeshögskola och universitet samt högskolor.

2008/09:Ub14 av Rossana Dinamarca m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om examina inom yrkeshögskolan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om övergång mellan yrkeshögskola och universitet och högskolor.

2008/09:Ub15 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att entreprenörskap ska genomsyra yrkeshögskolan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler platser i yrkeshögskolan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om yrkeshögskolans roll.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med förslag till struktur för validering.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avgiftsfrihet i utbildningen inom yrkeshögskolan.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Kr362 av Margareta Israelsson m.fl. (s):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i den kreativa ekonomin.

2008/09:Ub201 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att etablera en yrkeshögskola med inriktning på träteknik i Hälsingland.

2008/09:Ub205 av Tobias Krantz (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den nya yrkeshögskola som regeringen avser inrätta får en stark tyngdpunkt i Jönköpings län, gärna med Gnosjöregionen som spjutspets.

2008/09:Ub241 av Tobias Krantz och Gunnar Andrén (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning och forskning i Norrbotten.

2008/09:Ub293 av Fredrik Olovsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av kvalificerad arbetskraft för eldistribution.

2008/09:Ub358 av Ameer Sachet (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av kvalificerade yrkesutbildningar.

2008/09:Ub368 av Magdalena Streijffert och Anne Ludvigsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de nya yrkeshögskolorna bör erbjudas möjligheter att samverka med forskning inom entreprenörskap och samhällsentreprenörskap.

2008/09:Ub393 av Helene Petersson i Stockaryd (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell utbildning till undersköterska.

2008/09:Ub417 av Pia Nilsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur det offentliga utbildningssystemet kan bemöta det kommande rekryteringsbehovet av personal inom transportnäringen.

2008/09:Ub536 av Cecilia Wigström i Göteborg (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förlägga Yrkeshögskolan till Göteborg.

2008/09:N435 av Mona Sahlin m.fl. (s):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om småföretagens kompetensförsörjning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1. Förslag till lag om yrkeshögskolan

Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att inom yrkeshögskolan

- säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd,
- säkerställa att statens stöd för eftergymnasiala yrkesutbildningar fördelas effektivt,
- säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar håller hög kvalitet, och
- inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande, eller till en ny nivå inom deras yrke.

2 § I lagen avses med

- *studerande*: den som är antagen till och bedriver studier vid en utbildning som ingår i yrkeshögskolan,
- *uppdraagsutbildning*: utbildningsverksamhet som anordnas mot ersättning från uppdragsgivare som inte är en fysisk person och där uppdragsgivaren utser den som ska få delta i utbildningen,
- *yrkeshögskolan*: samtliga utbildningar som avses i 7 § och som inte är utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) eller kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, och
- *årsplats*: en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor.

3 § Verksamheten inom yrkeshögskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom yrkeshögskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde samt respekt för de mänskliga rättigheterna och vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom yrkeshögskolan främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Utbildningen

4 § Utbildning inom yrkeshögskolan får anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnaren får anordna utbildningen i samverkan med andra.

5 § En utbildning inom yrkeshögskolan ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

6 § Utbildningen ska

1. ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås,

2. ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet,

3. präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring,

4. utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare, och

5. bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

7 § En myndighet beslutar, efter ansökan, om en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan och hur många årsplatser utbildningen i så fall ska omfatta. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som prövar dessa frågor.

Bidrag och avgifter

8 § En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan kan efter ansökan få statsbidrag eller särskilda medel för utbildningen. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som fördelar bidrag och medel.

9 § Utbildning inom yrkeshögskolan, för vilken utbildningsanordnaren får statsbidrag eller särskilda medel enligt 8 §, ska vara avgiftsfri för de studerande. Enstaka inslag som de studerande får betala ett obetydligt belopp för får dock förekomma.

Utbildningsanordnaren får vad gäller sådan utbildning bestämma att böcker och andra lärmaterial, som varje studerande har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av de studerande själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar utbildningsanordnarens anskaffningskostnader. Lärmaterial som används i utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för de studerande.

En myndighet får besluta att utbildningsanordnaren får ta ut studerandeavgifter för annan utbildning inom yrkeshögskolan än sådan som avses i första stycket. Avgifterna ska vara skäliga med hänsyn till de kostnader som anordnaren har, förutsatt att kostnaderna i sig kan anses rimliga för verksamheten. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som prövar denna fråga.

Uppdragsutbildning

10 § En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan får efter anmälan bedriva sådan utbildning även som uppdragsutbildning. Regeringen meddelar föreskrifter om till vilken myndighet anmälan ska göras.

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en sådan utbildningsanordnare som avses i 10 §.

Organisation

12 § De personer som anlitas av utbildningsanordnaren för undervisning eller handledning ska genom utbildning eller erfarenhet ha kompetens för den utbildning som de ska bedriva.

13 § Utbildningsanordnaren ska se till att kompetensutveckling anordnas för de personer som anlitas för undervisning eller handledning.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka examina som får avläggas inom yrkeshögskolan.

Utbildningsanordnaren får utfärda utbildningsbevis och examensbevis. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om utbildningsbevis och examensbevis.

Studerande

15 § En utbildning inom yrkeshögskolan ska vara öppen för alla som uppfyller behörighetsvillkoren för utbildningen.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökan och antagning till utbildningarna inom yrkeshögskolan.

17 § Om inte alla behöriga sökande till en utbildning inom yrkeshögskolan kan tas emot till utbildningen, ska ett urval göras bland de sökande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om urval.

18 § De studerande i en utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen.

Utbildningsanordnaren ska verka för att de studerande tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

19 § En studerande får tills vidare avskiljas från en utbildning som anordnas av staten, en kommun eller ett landsting om han eller hon

1. lider av psykisk störning,
2. missbrukar alkohol eller narkotika, eller
3. har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Som ytterligare förutsättning för ett avskiljande gäller att det, till följd av något sådant förhållande som avses i första stycket, bedöms finnas en påtaglig risk att den studerande kan komma att skada någon annan person eller värdefull egendom under utbildningen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om avskiljande.

Övriga bestämmelser

20 § Högskolans avskiljandenämnd ska pröva frågor om avskiljande.

Nämndens beslut i avskiljandefrågor får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av den studerande och utbildningsanordnaren.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Ett beslut om avskiljande ska, om den som har avskilts begär det, omprövas efter två år.

21 § För prövning av överklagande av vissa andra beslut än de som avses i 20 § svarar Överklagandenämnden för högskolan. Nämndens beslut med anledning av ett överklagande får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 15 april 2009 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2009.

2. Genom lagen upphävs lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för utbildning för vilken det före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning.

3. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får bevilja en utbildningsanordnare som före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning fortsatt stöd, dock längst till och med 2013. Den upphävda lagen gäller även för utbildning för vilken beslut om statligt stöd har förlängts enligt denna punkt.

2. Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (1985:1100)¹

dels att 2 kap. 3 § och 11 kap. 1, 2, 20, 21 och 24 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 11 kap. 16 § ska lyda ”Gymnasial vuxenutbildning”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

Kommuner och landsting är skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak *skall* bedriva.

Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Varje kommun och landsting *skall vidare* sträva efter att för undervisning i gymnasieskolan, gymnasial vuxenutbildning *och påbyggnadsutbildning* anställa lärare som har forskarutbildning.

Kommuner och landsting är skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning *som är* avsedd för den undervisning de i huvudsak *ska* bedriva.

Varje kommun och landsting *ska också* sträva efter att för undervisning i gymnasieskolan *och* gymnasial vuxenutbildning anställa lärare som har forskarutbildning.

11 kap.

1 §

Komvux består av grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning *och påbyggnadsutbildning*.

Utbildningen i komvux *skall* anordnas i form av kurser.

Komvux består av grundläggande vuxenutbildning *och* gymnasial vuxenutbildning.

Utbildningen i komvux *ska* anordnas i form av kurser.

2 §²

Grundläggande vuxenutbildning syftar till att ge vuxna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att delta i samhälls- och arbetsliv. Den *skall* också syfta till att möjliggöra fortsatta studier.

Grundläggande vuxenutbildning syftar till att ge vuxna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att delta i samhälls- och arbetsliv. Den *ska* också syfta till att möjliggöra fortsatta studier.

¹ Lagen omtryckt 1997:1212.

² Senaste lydelse 2001:293. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket upphävs.

Gymnasial vuxenutbildning syftar till att ge vuxna kunskaper och färdigheter på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan *skall* ge.

Påbyggnadsutbildning syftar till att ge vuxna en sådan utbildning som leder till en ny nivå inom deras yrke eller till ett nytt yrke. Vad som sägs i detta kapitel om gymnasial vuxenutbildning gäller också påbyggnadsutbildning.

Gymnasial vuxenutbildning syftar till att ge vuxna kunskaper och färdigheter på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan *ska* ge.

20 §³

Kommuner och landsting är skyldiga att till sin gymnasiala vuxenutbildning ta emot en behörig sökande från en annan kommun, om

1. hemkommunen har åtagit sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning,

2. det är fråga om en sådan utbildning eller utbildningsplats för vilken kommunen eller landstinget har rätt till ersättning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 24 §, *eller*

3. *det är fråga om en påbyggnadsutbildning som finansieras med statliga medel enligt beslut av Statens skolverk.*

1. hemkommunen har åtagit sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning, *eller*

2. det är fråga om en sådan utbildning eller utbildningsplats för vilken kommunen eller landstinget har rätt till ersättning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 24 §.

21 §⁴

Den som vill delta i gymnasial vuxenutbildning *skall* ansöka om detta hos styrelsen för utbildningen i sin hemkommun. *Detta gäller dock inte ansökan om att delta i påbyggnadsutbildning som finansieras med statliga medel enligt beslut av Statens skolverk. En sådan ansökan skall lämnas till styrelsen för utbildningen i den kommun eller det landsting som anordnar eller låter anordna utbildningen.*

Om ansökan i *andra fall* avser en utbildning som en annan kommun eller ett landsting anord-

Den som vill delta i gymnasial vuxenutbildning *ska* ansöka om detta hos styrelsen för utbildningen i sin hemkommun.

Om ansökan avser en utbildning som en annan kommun eller ett landsting anordnar eller låter

³ Senaste lydelse 2006:528.

⁴ Senaste lydelse 2006:528.

nar eller låter anordna, *skall* styrelsen skyndsamt sända ansökan vidare till styrelsen för utbildningen där. Till en sådan ansökan *skall* styrelsen foga ett yttrande av vilket det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning, såvida det inte på grund av tidigare överenskommelse är onödigt. Regeringen får *vidare* meddela föreskrifter om när ett yttrande inte behöver fogas till en ansökan.

Åtagande att svara för kostnaderna *skall* alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i en annan kommuns gymnasiala vuxenutbildning *och påbyggnadsutbildning*. I sådant fall *äger* 5 kap. 33 § *motsvarande tillämpning beträffande ungdomar fram till och med det första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller tjugo år*.

anordna, *ska* styrelsen skyndsamt sända ansökan vidare till styrelsen för utbildningen där. Till en sådan ansökan *ska* styrelsen foga ett yttrande av vilket det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning, såvida det inte på grund av tidigare överenskommelse är onödigt. Regeringen får meddela föreskrifter om när ett yttrande inte behöver fogas till en ansökan.

Åtagande att svara för kostnaderna *ska* alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i en annan kommuns gymnasiala vuxenutbildning. I sådant fall *ska* 5 kap. 33 § *tillämpas på motsvarande sätt för ungdomar fram till och med det första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller tjugo år*.

24 §⁵

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun att betala ersättning för gymnasial vuxenutbildning till den kommun eller det landsting som anordnar utbildningen.

Hemkommunen skall lämna stöd till inackordering enligt 5 kap. 33 § till ungdomar fram till och med första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller 20 år dels i sådana fall som avses i första stycket, dels om ungdomarna del-

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun att betala ersättning för gymnasial vuxenutbildning till den kommun eller det landsting som anordnar utbildningen. *Hemkommunen ska i sådana fall lämna stöd till inackordering enligt 5 kap. 33 § till ungdomar fram till och med första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller 20 år.*

⁵ Senaste lydelse 2006:528.

tar i påbyggnadsutbildning som finansieras med statliga medel enligt beslut av Statens skolverk.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2009.
 2. Påbyggnadsutbildning som en elev har påbörjat före den 1 september 2009 ska anordnas till dess att eleven har avslutat den. Äldre bestämmelser ska tillämpas på sådan utbildning.